

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראש"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

כז' אדר ב' תשפ"ד עלון מס' 463 פרשת שמייני - החודש

זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	18:26	19:40	20:19
רחובות	18:41	19:41	20:16
חיפה	18:33	19:42	20:16
ב"ש	18:43	19:41	20:16
ת"א	18:41	19:42	20:17

המאמר המרכזי

מאת ראש המוסדות הרב עקיבא יגאל אבן דנאן

ניסן - נפילות או נפלאות?

באברהם, יש צער וחרון אף בעולם - נפילה.

ופלא שכל ה-7 הנוני"ם האחרים נמצאים דוקא במזמור של חג הגאולה - פסח (מזמור ק"ז בתהילים).

את המזמור הזה פותח דוד בדרישה שנודה לקב"ה שגואל ויגאל אותנו מיד כל המצרים לנו "הדו לה" כי טוב כי לעולם חסדו יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר". מסביר מרן החיד"א הקדוש זיע"א (יוסף תהילות' שם) שהגימטריה של המילה 'גאולי' הינה - 50, רמז שהגאולה העתידה תהיה מ-נ' (=50) שערי בינה, והוא מסביר שזה מה שהבטיח הקב"ה "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שהמילה נפלאות רומזת בתוכה ל נ' - פלאות. כלומר שבניגוד ליציאת מצרים שיצאנו לגאולה מ-49 שערי טומאה ל-49 שערי קדושה, הרי שבגאולה העתידה נצא מ-50 שערי טומאה - הנפילה הכי גדולה, ל-50 שערי קדושה - הקדושה הכי עליונה. וכך גם כותב במפורש "אור החיים" הקדוש זיע"א (שמות ג ח) "והובטחנו כי לעתיד לבוא ישפיע בנו אל עליון תורת חיים שבשער החמשים והשגתו הוא באמצעות הגליות ובפרט גלות האחרון אנו משיגים הדבר... דורות האחרונים באמצעות תורתם ישיגו ליכנס לשער הני' ולהוציא בולעו מפיו, ואז ספו תמו בחינת הטומאה".

כלומר העליה שלנו היא כפי עומק הנפילה. ומכאן שבביאת המשיח נצטרך לקבל תורה וקדושה משער ה-50, הרי שלפני ביאת המשיח נצטרך לקום ולעלות משער ה-50 של הטומאה (עמוק יותר מהנפילה שהיתה בגלות מצרים).

לכן בס"ד ניסן תחילתו נו"ן הרומזת לנפילה וגאולה ראשונה ממצרים, ובסופו נו"ן גדולה (נו"ן סופית) הרומזת לגאולה האחרונה והסופית מהגלות. ובזה הוא גם ראש לכל החודשים, וגם ראשון לכל ההתחדשויות והעליות.

לא רק בגלות מצרים יצאנו בחודש ניסן משפל הטומאה והשיעבוד לגאולה וישועה, אלא גם בימי מרדכי ואסתר דוקא בחודש זה המן הרשע הפיל הפור (ראה מגילת אסתר ג ז) "בחדש הראשון הוא חדש ניסן... הפיל פור הוא הגורל לפני המן", ובו נגזרה הגזרה "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים". ובחודש זה עצמו הכל התהפך לטובה והמן נתלה ממחרת הפסח, ובו ביום טבעת המלך ובית המן נתנו למרדכי היהודי. וכך גם בגאולה הקרובה הבטיח הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה בברית בין הבתרים (שהיתה בחג הפסח) שאנו עתידים להיגאל (ראה תנחומא פרשת בא).

רמז לכך כתב מרן החיד"א זיע"א (פני דוד' פרשת בא) שהגימטריה המדוייקת של המילים "החדש הזה לכם" (=424) היא משיח בן דוד (=424).

יה"ר שאכן נזכה לראות כבר בניסן זה הבעל"ט שכל העניינים מתהפכים לטובה ולברכה ולגאולה וישועה ברחמים.

בברכת שבת שלום וחודש טוב ומבורך

באהבה וברוב חיבה מבית תורה וחסד "עטרת מרדכי"

השבת אנו קוראים בתורה בפרשת 'שמייני'. שנקראת כך על שם היום השמיני למילואים (שהחלו בכ"ג באדר) - יום א' בניסן, יום קדוש ועליון שזכה לעשר עטרות ולשמחה עליונה שהקב"ה ירד לשכון בתוכנו בגמר מלאכת (ראה רש"י ויקרא ט'), ומכן לדורות עולם השכינה שורה בתוכנו בבתי כנסיות ובתי מדרשות. ולכאורה פלא שהפרשה פותחת לגבי יום זה בכינוי של צער - "ויהי ביום השמיני", ולכאורה היה נכון לכתוב לשון שמחה 'והיה ביום השמיני'?

ועוד שהשבת הינה גם "שבת החודש" שבה נקרא בפרשת בא (שמות יב ב) "החדש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה".

שואל "אור החיים" הקדוש זיע"א מדוע התורה חזרה וכפלה "ראש" ו"ראשון" ומה המשמעות "הזה"? ומסביר שניסן הוא "ראש" מלשון חשיבותו ומעלתו ביחס לכל שאר החודשים, כפי שאמרו חז"ל "בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל". והוא גם 'ראשון' שמניין החודשים יתחיל ממנו. ונאמר עליו 'זה' - שהינו כינוי של הקב"ה שמתגלה עלינו בחודש זה - כפי שראו אותו בני"ע על הים ואמרו "זה אלי". והחודש הזה הוא - 'לכם', שבו אנו מתעלים לראש וגבהות על כל אומות העולם.

ולכאורה פלא מדוע חודש כ"כ עליון וקדוש נקרא 'ניסן', שבתחילתו ובסופו נמצאת האות נו"ן המראה על נפילה וחרון אף (ראה ברכות ד ע"ב, שזו הסיבה שדוד המלך ע"ה לא כתבה במזמור קמ"ה 'תהילה לדוד')?

בס"ד נענה לשתי השאלות בתשובה אחת, שכל דבר קדוש ועליון מתחיל בצער, ולכן עליה מתחילה בנפילה, ואכן ביום א' בניסן היה צער גדול שהסתלקו שני בני אהרן נדב ואביהו [כמוזכר בפרשתנו]. וגם המשיח, שאנו כל כך מחכים לו, נקרא בפי חז"ל (סנהדרין צ"ח) "בר נפלי" - כלומר בן הנפילה, וכל גילוי מלכותו נקרא 'הקמת סוכת דוד הנופלת', כדברי הנביא (עמוס ט) "ביום ההוא אקים את סכת דוד הנפלת". ואכן רק מה שנופל קם! כדברי המדרש (שחר טוב כב ז) "אל תשמחי אויבתי לוי כי נפלת קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי" (מכה ז ח). שנו רבותינו מתוך כעס - רצון, מתוך אפילה - אורה, מתוך רוגז - רחמים, מתוך צרה - רווחה, מתוך ריחוק - קירוב, מתוך נפילה - קימה... - 'כי נפלת קמתי, ומתוך נפילתן של צדיקים רוממותן, הדא הוא דכתיב 'אם נבלת בהתנשא" (משלי ל לב).

בכל התנ"ך ישנם 10 נוני"ם הפוכים

3 מהם נמצאים בתורה הקדושה 2 מהם נמצאים דוקא בפרשה הנקראת "בהעלותך" (מקום הנפילה במקום העליה), ומסברים חז"ל (שבת קטז) שמתי הנוני"ם הפוכים הללו באו במטרה להפריד בין 2 פורענויות המוזכרות שם בפרשה (במדבר פרק י' לה-ל). כלומר כדי להביא לעליה ולתקומה מפורענות, ששמשמים דוקא בנו"ן.

ועוד נו"ן הפוכה 1 נמצאת בסוף פרשת נח (בראשית יא לב) ומסביר רש"י (שם) "הנו"ן הפוכה, לומר לך עד אברם היה חרון אף של מקום בעולם". כלומר לפני עליה של אלפיים שנות המתחילות

החיזוק השבועי

גם בימינו אנו כולם חשים ומרגישים שחוסר האחדות בין שורות העם הוא העומד לנו לרועץ בפני אויבינו, א"כ על כל אחד מאיתנו מוטלת החובה להתאחד ולהפסיק לדבר ולרכל על שום יהודי ולהתעסק בהגדלת אור התורה והאומנה בתוך הבית ונזכה לגאולה השלמה אכ"ר.

ולא אחד בלבד אם לא נרגיש שכולנו זה אחד בלבד ונעשה חשבונות פרטיים זהו מה שעמד עלינו לכלותינו.

כך אמרה אסתר למרדכי אתה רוצה שננצח את המן לך כנוס את כל היהודים שיהיו מכונסים ומאוחדים ע"י זה נוכל לבטל את דברי המן ישנו עם... מפוזר ומפורד.

ולא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו הביאור הפשוט הוא לא רק גוי אחד או אומה אחת רצתה להשמיד את עמ"י אלא הרבה אומות.

בדרך רמז מבארים שאין הדיבור על הגויים אלא עלינו מתי עם ישראל סובל צרות רדיפות מלחמות? כאשר הוא לא אחד כשעמ"י אינו באחדות אזי יש כח לאומות העולם לשלוט בנו.

הליכות מבית מרן

שו"ת בחושן משפט

שמעון יהודי מבוגר הגיע למכולת לקנות כמה מצרכים וכשהגיע לקופה שם לב ששכח את הארנק בבית, לפתע נכנס ראובן שכנו לחנות, ביקש שמעון מראובן שילוה לו 100 ₪ ובעז"ה ידאג להחזיר לו בימים הקרובים, אלא שקודם שהספיק להחזיר לראובן נפטר שמעון. והנה באחד מימי השבעה הגיע ראובן לנחם את בניו של שמעון, ובעודו מתלבט כיצד יוציא את חובו, שם לב לשטר 100 ₪ שהיה בבית, בדיוק כפי מה שמגיע לו, ורוצה לקחתו, והעלה בדעתו שמא לא יאמינו לו ולא ירצו לפורעו, ורצוי שקודם יגבה חובו ואח"כ ישאל האם נהג כשורה או לא, ובמידה וגזל הוא בידו ישיב את הגזילה?

תשובה

כותבת הגמרא (ערכין כב:) אמר רבא אין נזקקין לנכסי יתומים, והסיקה הגמ' שהטעם כדברי רב הונא בריה דרב יהושע "אימר צררי אתפסיה" (מעות כשיעור החוב). הרי שאין נפרעין מנכסי יתומים בזמן שהם קטנים והטעם מכיון שאנו חוששים שמא אביהם הלוה כבר פרע למלוה את כספו ואין איש יודע, לכן ממתנים עד שיגדלו ואז ידונו איתם, ואולי יעלו טענות חדשות וימצאו הוכחות שאכן פטורים הם מתשלום פרעון החוב.

מות אביהם שהחוב רובץ על היתומים, כל שיקח מהם דברים באופן כזה שאין עדים שראוהו נוטל מתוך ביתם את חפציהם, הוא יוכל להחזיק בדבר, והטעם מתוך שיכול לטעון שחפץ זה הוא שלי לגמרי ואיני חייב אותו לאיש, יוכל לומר שחפץ זה הוא של היתומים ונטלו מהם בעד חובו, אלא שמדברי הב"י שם נראה שמגמגם בהיתר זה לכתחילה אלא רק לאחר מעשה יועיל לו. לעומת זאת הש"ך כתב שמותר לעשות כן לכתחילה ליטול מהם חפצים כשיעור חובו, אבל אסור לו לגלות לבית הדין שנטל מהם בחובו, כי אם יגלה נצטרך ליטול ממנו את החפץ דקיו"ל אין נזקקין לנכסי יתומים כנ"ל עד שיגדלו.

לסיכום:

אם רוצה לעשות כן: לכתחילה באנו למחלוקת שלדעת הב"י נראה לאסור ולש"ך מותר, מ"מ בדיעבד לכו"ע יועיל לו מה שנטל בפרעון חובו, אלא שכל זה בקטנים שאין נזקקין לנכסיהם אבל כאן כיון שהיתומים הם גדולים שהדין הוא שאם ירשו מאביהם בין קרקעות או מטלטלים מצוה עליהם לפרוע חוב אביהם, וכופין אותם לפרוע כמבואר בשו"ע (סי' קז), אלא שהם בוחרים כיצד לפרועו ממטלטלין או קרקע כרצונם, וממילא אין לו לתפוס מהם, וגם אם תפס לא יועיל לו, אלא יפרעו לו כרצונם או ממעות הללו או מטלטלין או קרקע.

הלכות מצרן

הנהגות ממרן לפסח

מרן היה מדגיש

חמץ "אין לזלזל בחומרות בפסח ועל כל אחד להמשיך במנהג אבותיו"

שאדם אוכל **חמץ שלוש ימים קודם הפסח** יכוון שהוא מתכוון לקיים ביעור חמץ אליבא דהרמב"ם (עי' שו"ת מאמר מרדכי ח"א סי' ח"י).

כל יום **אחרי התפילה** הנהיג מרן הרב ללמוד ב' הלכות מהספר בן איש חי. ביום פורים דמוקפים - שהוא שלוש ימים קודם הפסח - היו מתחילים ללמוד **בהלכות פסח** (כה"ח תכ"ט ס"ק ה).

כל מה שהיה ע"ג **השולחן** בשעת האכילה במשך השנה כגון: ברכונים, מלחיות וכדו' מכרם במכירת חמץ.

דברים שיש בהם ריח כגון: סבון, שמפו, בושם, דאודורנט וכדומה הקפיד להשתמש בדברים הכשרים לפסח (עפ"י החזו"א והגר"א, שסיכה כשתיה).

תרופה שהיתה עטופה בקפסולה שאינה כשרה לפסח, ואין כדוגמתה כשירה לפסח, היה מורה לעוטפה בקפסולה הכשירה לפסח (שלא תהיה הנאת החיך מדבר שאינו כשר לפסח).

דעת מרן הרב זצוק"ל היתה **שזכויות של היום בולעת ולא פולטת** [וכיום נשתנו דיני הזכויות מבעבר כיוון שמשתמשים בה גם בכלי ראשון], ולכן לא היה משתמש בשום מקרה בזכויות של חמץ בפסח (עי' מאמר מרדכי 'למועדים ולימים' פ"ה סעי' נ"ב).

מצה עשירה

מצה עשירה ועוגיות של מצה עשירה (כגון: **עוגיות פפושדו** וכדו' שמוצרות במפעלים), הורה לשואלים **שדינם כחמץ**, ונהג לומר שטוב להיזהר מלקנות מחברות כאלה במשך כל השנה כולה כיוון שיש בזה מסייע ביד מחטיאי הרבים. וכלשון הרמב"ם (חמץ ומצה פ"ה ה"ב) על לישא במי פירות וכיו"ב: "והוא שלא יתערב בהן שום מים בעולם, ואם נתערב בהן מים כל שהוא הרי אלו מחמיצין".

הלכות שבת

ההכנות לשבת קודש

לכבוד שבת

הלכה - תפילה קודמת, ולכן יתפלל ורק אח"כ יקנה לכבוד שבת.

וכן אדם שיש לו שיעור תורה קבוע אחר התפילה - יתפלל, ילמד ורק אח"כ יקנה.

אמנם, במקום שהמוצרים נמכרים השכם בבוקר, יש חשש שאם יחכה עד אחרי התפילה המוצרים ייגמרו או ימצא מוצרים פחות טובים מכפי שהם עתה - מותר לקנות לפני התפילה, משום שהכנת צרכי שבת היא בכלל "חפצי שמים", אך בתנאי שלא יבטל תפילה עם הציבור.

כשאדם קונה מצרכים לשבת, טוב לומר בפה שקונה "לכבוד שבת", כי **הדיבור פועל הרבה בקדושה**, ויעשה זאת בשמחה. ואם מתבייש לומר כן בקול רם, לפחות יחשוב כך בלב, וע"י זה מטילין לתוך תבשיליו תבלין ושמו "שבת".

הקדמת הכנות שבת לתפילה

למרות שצריך להשכים ביום שישי ולקנות לכבוד שבת, נחלקו הפוסקים אם יכול להשכים ולקנות לפני תפילת שחרית או שתפילה קודמת.

שיעורי תורה מרבני בית מרן במנוון נושאים << www.ateretm.org

העלון מוקדש לעילוי נשמת

דוד בן סעדיה ושושנה ז"ל	ניר משה בן בנימין ז"ל	שלום בן סעיד ז"ל	שלמה בן חוה ז"ל	צביה בת יונה ז"ל	זוהרה בת שמהה ז"ל	משה בן שושנה והיים ז"ל	גומש בת רבי צדוק ז"ל	יעל בת אלגרה ז"ל	יצחק בן קלרה ז"ל
----------------------------------	-----------------------------	------------------------	-----------------------	------------------------	-------------------------	------------------------------	----------------------------	------------------------	------------------------

עטרת תפארת

העלון מוקדש
לרפואת צילה בת ערים
לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה

אורייתא הפרשה מזווית נשית

מהו טוב באמת?

שבשדות עוד לפני קצירתן, ובהיותו הבעלים הבלעדיים של החיטים היה מפקיע את מחיריהן.

מגמרא זו אנו רואים שהאישה ההרה שהיתה בגדר "אשר לא תאכל" – דהיינו, שלא אכלה, זכתה לעובר כרבי יוחנן.

ואילו זו שהיתה בגדר "הנאכלת" ואכלה ביום הכיפורים, קיבלה עובר שלא עשה טובות לעם ישראל.

נמצאנו למדים, שלפעמים דווקא סיום של "אשר לא תאכל" הוא סיום טוב וחשוב...

ובכלל, התגברות על תאוות האכילה, בדבר שלא נצרך לקיום הגוף, מלבד שהוא דבר טוב, הוא מזכה בדרגות רוחניות גבוהות, ככל התגברות אחרת על היצר, ואף למעלה מכך.

שהרי עיקר מלחמת הצד האחר עם ישראל היא בפה!

דיבורי תורה, תפילות ומילים טובות, אכילת מאכלים כשרים ומזינים, היא עיקר תפקידו של היהודי.

(מעובד מתוך דברי מרדכי)

חז"ל אומרים בכמה מקומות, שצריך להתרגל לסיים בדבר טוב.

אם כך יש לשאול: מדוע פרשתנו מסיימת בדבר שלילי: "לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֹּאֲכֶלֶת וּבֵין הָאִשָּׁר לֹא תֹאכַל"? היה צריך לנסח את הפסוק בצורה הפוכה: "בין החיה אשר לא תאכל ובין החיה הנאכלת"!

יש ליישב זאת על פי סיפור בגמרא במסכת יומא: על אשה הרה שהריחה ריח של אוכל בעיצומו של יום הכיפורים והתאוותה מאוד לאכול, ובאו לרבי לשאול אותו מה דינה? אמר להו: אמר להם ללחוש באוזנה שיום כיפור היום - כדי שישמע העובר, לחשו לה, ותאוותה נסתלקה. נאמר עליה (ירמיה א', ה'): 'בטרם אצרך בבטן ידעתוך' וגו'. **אותו עובר שנכנע להלכה יצא ממנו רבי יוחנן.**

אשה אחרת שהיתה הרה גם הריחה ריח של אוכל והתאוותה לאכול בעיצומו של יום הכיפורים אמר להם ללחוש לה באוזנה, כדי שישמע העובר שיום הכיפורים היום ואסור לה לאכול, אבל הלחישה לא הועילה והאישה לא נרגעה נאמר עליה (תהלים נ"ח, ד') 'זרו רשעים מרחם' אותו עובר שלא נכנע להלכה יצא ממנו אדם בשם "שבתאי אצר פירי" שעשה צרות לעם ישראל: הוא היה קונה את כל החיטים

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

שאלה: מה ההנהגות הקשורות לרחיצה בערב שבת?

תשובה

בעבר היו נוהגים לסוך את הגוף בשמן זית אחרי הרחיצה, כדי לחזקו, וכך היו עושים תמיד. כיום לא נוהגים לסוך את הגוף בשמן, ולכן טוב לרוחץ את הגוף בסבון בערב שבת, ובזה יחשב שסך את גופו לכבוד שבת.

בפשיטת הבגדים יפשוט קודם את השמאלי ואח"כ את הימני. וכן בהתרת השרוכים ובחליצת הנעלים יקדים שמאל לימין.

טוב לרוחץ כסדר המוזכר בגמ': קודם פנים, אח"כ ידים ואח"כ רגלים. אמנם, אם רגליו מלוכלכות - רשאי לנקותם תחילה.

לא ירחץ את רגליו במים שרחץ בהן פניו וידיו אלא במים אחרים, והדבר מצוי כשרוחץ באמבטיה מלאה מים.

בכל פעולה יקדים ימין לשמאל, וכן ברחיצה ירחץ קודם יד ימין ואח"כ יד שמאל, רגל ימין ואח"כ רגל שמאל.

וכן בלבישת הבגדים יקדים ימין לשמאל, לבישת שרוול ימין לשרוול שמאל, נעילת נעל ימין לנעל שמאל וכו'. אמנם, כאשר שורך נעליו - יקדים שמאל לימין. והוא הדין בסגירת אבזם הנעל.

(מעובד מתוך מאמר מרדכי-שבת)

פיה פתחה נשים ונפלאות

מצווה הבאה לידיך אל תחמיצנה

כמה ימים קודם חג הפסח התש"ע, בעת שהרב אליהו זצ"ל היה מאושפז בבית החולים, נסעתי לבית הכנסת של הרב למסור דפים לגניזה. פגשתי שם את אסף, העוזר של הרב, והוא ביקש להניח במכוניתו קרטון גדול של עופות שנשארו ממכירת עופות לאברכי הכולל.

אמרתי לו שאין לי מה לעשות עם העופות האלה, ואין לי זמן לטפל בזה כי אני ממחרת למשמרת שלי כאחות בבית החולים "שערי צדק" שבו הרב היה מאושפז. הוא לא ויתר ואמר: תעשי בזה מה שאת רוצה.

תוך כדי נסיעה לבית החולים נזכרתי במשפחה נזקקת, שצריכה מוצרי מזון. מייד נסעתי אליה ומסרתי לבעלת הבית את קרטון העופות לכבוד חג הפסח.

לאחר חצי שנה, במוצאי צום גדליה, הגיעה אותה בעלת-בית לביתי ואמרה לי שהיא באה למסור לי תודה מיוחדת על קרטון העופות שהבאתי לה בערב פסח. היא סיפרה לי כי כמה דקות לפני שהגעתי היא ירדה בביתה ובכתה על כך שהבית נקי לפסח אבל ריק, אין לה אוכל לתת לילדים במשך החג.

היא סיפרה כי היא בכתה על כך שמדי שנה היה הרב אליהו זצ"ל שולח לה לפני החגים כסף או מצרכים לצורך החג, והשנה הוא בבית החולים ואין מי שידאג לה.

עמדתי נדהמת. שאלתי אותה: הרב אליהו היה נותן לך כסף לקנות עופות? כן, היא ענתה לי. לפני כל חג הוא היה שולח לי עם אחד התלמידים מעטפה עם כסף לצורך החג.

הייתי ממש בהלם. הרי העופות שמסרתי לה הם העופות של הרב, אני הייתי רק שליחה. אני ואסף, ששם לי את העופות בתוך תא המטען של המכונית, שלוחים של מצווה. (שושי תנעמי, אחות ראשית במחלקה לטיפול נמרץ, "שערי צדק")

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: **שמיני - החודש**

עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

קבלת את המצות?

בכל שנה בערב חג הפסח הרב היה אופה מצות יד. מלבד זה שהמצות הללו היו טעימות, הרבה אנשים רצו לקבל מהן כי אמרו: שיש בהן סגולה גדולה. פעם בקשתי קילו מצות כאלו כדי להביאם להורי, שאתם אני חוגג את ליל הסדר, אבל מי שהיה אחראי על הקמח לא הסכים. כנראה שלא היה לו מספיק קמח או מצות והוא נתן לי רק שלוש.

הצטערתי שקבלתי רק שלוש מצות, אבל הבנתי שזה מה שיש ושמתי אותן במקפיא. בצ'הרים באו בנות המשפחה לעזר לאשתי ונקו את המקרר. הן ראו את המצות, שנראות עבות יותר מהמצות הרגילות, וכיון שחשבו שזה מאפה חמץ זרקו אותן לפח האשפה. כשראיתי מה שנעשה כבר היה מאחר. לא היו לי כלל מצות לחג שמתקרב וּבָא.

לפני כניסת החג באתי לקבל ברכה מהרב. קבלתי ברכה, ורגע לפני שאני יוצא, כשאני כבר עומד בדלת, קורא לי הרב ושואל: יש לך מצות לחג? מגממתי משהו, והרב בקש שאמתין וחסר כעבר רגע עם קילו מצות אפית יד. לא היה לי נעים לקחת את המצות של הרב, אבל הרב עמד על דעתו. מיטר לתאר כמה שמחה הביאו המצות הללו לבית הורי.

שנה אחר כך הרב רשם על שמי שלושה קילו מצות, הרבה לפני חג הפסח. ומאותה שנה שבה הצטערתי הוא היה שואל אותי בכל שנה האם יש לי מספיק מצות והאם אני מרצה. גם בשנה האחרונה שאפיינו מצות עם הרב, והרב כבר יושב על כסא גלגלים, הוא לא שכח לרשם על שמי כמות מכבדת של מצות ולשאל אותי אחרי האפיה אם אכן קבלתי את המצות.

(רוני לוי, נהגו של הרב)

חידושים בפרשה

משה רבנו מצוה את אהרן ואת בני ישראל להכין קרבנות ליום השמיני, הוא יום חַנּוּכַת המִשְׁכָּן, והוא גם יום ראש חדש ניסן, "שָׁנָטַל עֶשֶׂר עֶטְרוֹת" - ראשון למעשה בראשית, ראשון לנשיאים, ראשון לכהנה, ראשון לעבודה, ראשון לירידת האש, ראשון לאכילת קדשים, ראשון לשכן שכנה, ראשון לברך את ישראל, ראשון לאסור הבמות, ראשון לחדשים.

מוסיף משה ואומר להם "זה הדבר אשר תעשו - ויָרָא אֵלֵיכֶם כְּבוֹד ה'". התרגום יונתן מסביר שכאשר משה אמר להם "זה הדבר" - כוונתו היתה, שבזה שהם מביאים קרבן הם עדין לא ראוים לגלוי שכינה, וקרבן לא מספיק, אלא הם צריכים להסיר את יצר הרע מהלב, היינו לעשות תשובה, וּבְזֶה יִזְכּוּ לראות שכינה. בהמשך כתוב שאהרן הכהן הקריב את הקרבנות וברך את העם בברכת כהנים, ועם זאת, לא שרתה שכינה. דבר זה גורם לבני ישראל להתרעם על משה. הם אומרים לו: כאשר אתה, משה, עבדת בשבעת ימי המלואים, לא שרתה שכנה. אמרת: "כי אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה השכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו" (רש"י בפסוק כג).

גם כשאהרן עבד לא שרתה שכינה. לפי גדל ענותנותו. אמר אהרן: "בשבילי לא ירדה שכינה לישראל". בגלל שהייתי שתרף בחטא העגל. אם כן, מתי תשרה השכינה? וכי כל העבודה שעשינו בבנין המשכן לשוא היתה? אם כן, אימתי ירדה שכינה? דוקא כששני האחים נכנסו ובקשו רחמים, אז ירדה שכינה לישראל. לפי האור החיים הקדוש, המשמעות שנכנסו שניהם היא שמדת החסד של אהרן ומדת הגבורה של משה התלכדו ונכנסו יחדיו, ובזכותן ירדה שכינה.

כדברי המדרש "תהיו כלכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום" אם ישראל יהיו באחווה כמשה ואהרן - תרד השכינה ואז יצא יצר הרע מלבם. אם רוצים שכינה, לא מספיק קרבנות ולא בנין המשכן, אלא האהבה והאחווה, השלום והרעות הם שמביאים את השכינה. וכשעובדים את ה' ביחד, זהו בעור היצר הרע הכי חזק, ואז שכינה שורה ושוכנת על כלל עם ישראל ועל כל יהודי ויהודי.

(מעבד מתוך אביהם של ישראל על התורה)

חידות

- מהם שמותיהם של ארבעת בניו של אהרן?
- מהם שמותיהם של בני דודו של אהרן?
- איזה סימן טהרה חסר לארנבת?

לבוגרים עם רש"י

- מאיפה לומדים שאהרן קבל שכר על שתיקתו (בעקבות פטירת בניו).
- מאיפה לומדים שמשה רבנו לא בוש להודות בטעותו.
- מאיפה לומדים שאי אפשר להכשיר כלי חרס
- מאיפה לומדים שיש מצוה ללמד הלכות נבלות וטרפות.

בדיחה

אחד בא לעורך דין, שואל אותו העו"ד "נו, מה העניין?"
"מדובר בבעיה קשה ומסובכת..."
"העו"ד "כן, מה הבעיה?"
"באתי לבקש ממך את הסוללה של הפלאפון שלך!"
את הסוללה?!, כן! את הסוללה!, "למה?"
"כי אמרו לי שבשביל המשפט הזה אני צריך סוללה של עורכי דין..."

נדולים צדיקים

עובדיה הנביא היה גר צדק מאדום, מצאצאיו של אליפז [נכדו של יצחק אבינו], מורו ורבו היה אליהו הנביא. שמש כמנהל משק ביתו של אחאב המלך. הנו אחד מ-4 צדיקים שהעידו עליהם מן השמים שהוא ירא א-לקים, כאשר אחאב בא בטענה אל עובדיה כי אין הברכה שרויה בביתו בעבורו כמו שהיה עם יעקב בעת ששהה בבית לבן ועם יוסף בבית פוטיפר יצאה בת קול והכריזה: "ועבדיהו היה ירא את ה' מאד..." (סנהדרין ל"ט א').

סיע ל-100 נביאים להמלט מאיזבל [אשת אחאב] שהרגה את כל נביאי האמת. החביאים בשתי מערות- 50 נביאים בכל מערה וספק להם מים ומזון, בזכות מעשה זה זכה לרוח נבואה. היות והיה עני מרוד ולא רצה לקחת מנכסיו של אחאב שהיו הסתלקותו הגיעו לבית אשתו חילי המלך [יהורם] ואימו לקחת את שני ילדיו כעבדים ליהורם אם לא ישלם החוב שהותיר עובדיה. אחד מתוך 100 הנביאים שהסתיר עובדיה היה אלישע הנביא וכאשר שמע על כך יעץ לה לשאל כלים, למדג לתוכם את מעט השמן שיש בביתה יעשה לה נס והשמן יזרם כמען עד שיגמרו הכלים ואז תוכל למכר את השמן, להחזיר את החוב ולחיות בנותר. טרם פטירתו חלה ואמר לאשתו כי הקדוש ברוך הוא הבטיח לו לדאג לפרנסת שני ילדיו ולאמנתו.

נבואתו כתובה בספר הקרי כשמו: עובדיה, והוא בן פרק אחד. נבא על מפלת מלכות אדום בביאת משיח צדקנו. נפטר בא' ניסן, ויצונו נמצא בגליל. זיע"א.